

ARBEJDER HISTORIE

TIDSSKRIFT FOR HISTORIE, KULTUR OG POLITIK

NR. 1 2025

SFAH

Arbejderhistorie – Tidsskrift for historie, kultur og politik

Udgivet af Selskabet for Arbejderhistorie (SFAH)

SFAH, Rømersgade 22, 1362 Kbh. K – sfah@sfah.dk – www.sfah.dk

ISSN/0107-8461/ISBN 87-87739-55-0/ISSN online 2794-9516

© SFAH og forfatterne

Et medlemskab af SFAH omfatter følgende:

- Tidsskriftet Arbejderhistorie to gange årligt
- 20% rabat på alle SFAHs bøger (dog undtaget tilbud)
- Indbydelse og gratis deltagelse i selskabets egne foredrag, arrangementer og læsekredse
- Månedlige nyhedsbreve
- En øget historisk viden og indsigt
- Mulighed for at støtte den historiske forskning i Danmark
- Styrket fagligt netværk

Som basismedlem (200 kr./studerende: 100 kr.) er du omfattet af ovenstående samt vil modtage tidsskriftet elektronisk to gange årligt (husk oplysning om e-mailadresse)

Som ordinært medlem (425 kr.) er du omfattet af ovenstående samt modtager tidsskriftet i trykt udgave (ca. 175 sider pr. nummer) to gange årligt

Som internationalt medlem (525 kr.) får du rabatterne osv. samt får tilsendt den trykte udgave af Arbejderhistorie to gange årligt til din adresse i udlandet.

Medlemskontingent pr. år

- Basismedlemskab: 200 kr./100 kr. for studerende
- Ordinært medlemskab: 425 kr.
- Internationalt medlemskab: 525 kr.
- Støttemedlemskab: 2.125 kr. (tre eks. af tidsskriftet pr. gang)

Indmeldelse sker via vores hjemmeside: www.sfah.dk. Du kan også indsætte beløbet via Mobilpay: 92597 (skriv navn, adresse og e-mail i beskedfeltet)

Illustrationerne i tidsskriftet stammer fra Arbejdermuseet & ABA's samlinger, med mindre andet er angivet.

Arbejderhistorie indekseres i bibliotek.dk, tidsskrift.dk og EBSCOhost og bringes i Historical Abstracts.

Skriv til os!

Redaktionen modtager gerne forslag til artikler, essay, debatindlæg og anmeldelser, redaktion@sfah.dk.

Det bestræbes at finde rettighedshavere til illustrationer. Evt. krænkelse af ophavsretten er derfor utilsigtet.

Layout: Anne Houe

Tryk: Tarm Bogtryk

Forsideillustration: Helle Virkner til valgmode på Frederiksberg, hvor hun til kommunalvalget i 1981 var opstillet som Socialdemokratiets spidskandidat. Foto: Finn Svensson/ABA

FORORD

Af Redaktionen

Denne udgave af Arbejderhistorie indeholder fire artikler og to essays samt dokumentation, nekrolog og anmeldelser.

De fire artikler spænder bredt over arbejderhistoriens felt. Astrid Elkjær Sørensen skriver om reformen af pædagoguddannelsen i 1990'erne og undersøger, hvordan New Public Management påvirkede udformningen af uddannelsen. Henning Bro analyserer begrebet "ligestillede" i forbindelse med hovedstadens lønarbejderklasse i første halvdel af det 20. århundrede, det vil sige hvilke befolkningsgrupper, der i forhold til bl.a. indkomst, adgang til social sikring, læge- og sygehusbehandling, boligforhold og skolegang kunne siges at være ligestillet med arbejderklassen.

I tidsskriftets tredje artikel går Jacob Vrist Nielsen politiovervågningen af danske kommunister i besættelsesårene i sømmene. Det er et hidtil underbelyst område, og artiklen bidrager dermed med unik viden om dansk politi- og besættelseshistorie. Endelig undersøger Kirstine Kunstmann Helle Virkners rolle som statsministerfrue – en funktion, der i Danmark, modsat i USA, ikke er formel. Men som artiklen viser, spillede Virkner en politisk rolle i sin egen- skab af ægtefælle til statsminister Jens Otto Krag, både i udenrigspolitiske sammenhænge og ved at påvirke tidens syn på, hvad kvinder kunne tillade sig.

De to essays er skrevet af Görkem Akgöz og Jesper Vestermark Køber. Akgöz analyserer Helle Stenums dokumentar om den danske flygtningepolitik og de fængselslignende vilkår i udrejsecentrene Sjælsmark og Kærshovedgaard. Købers essay handler om den nye generation af socialdemokrater og hvilken form for socialdemokratisme, de står for. Han analyserer udgivelser og udmeldinger fra centrale socialdemokrater som Kaare Dybvad Bek, Mattias Tesfaye, Mette Frederiksen og Peter Hummelgaard.

I vores sektion Dokumentation skriver Jytte Nielsen om Arbejderkvinder- nes Oplysningsforening i anledning af deres 100-års jubilæum. Foreningen kæmpede for kvinders rettigheder som lønarbejdere og for deres reproduktive rettigheder.

Iben Bjørnsson har skrevet en nekrolog over sin gamle vejleder og professor i historie Poul Villaume, der gennem årtier har bidraget med sin enorme viden både til det arbejderhistoriske felt generelt og specifikt her i tidsskriftet og i SFAH.

Nummeret afsluttes med 16 anmeldelser af de nyeste værker om arbejderhistorie, der tematisk bevæger sig fra kernevåben, forsyningsinfrastruktur og koldkrigspolitik over fascisme, antisemitisme, flygtningepolitik og dansk kolonialisme i Grønland til velfærdsuddannelser, havnearbejde, russisk poesi, dobbeltagenter og personlige erindringer.

I kan også allerede glæde jer til Arbejderhistorie 2025/2, der er under udarbejdelse og udkommer i slutningen af året. Det bliver et temanummer om de arbejderhistoriske arkivers udvikling og hvilke udfordringer og muligheder der ligger i at bevare, udvide, gentænke og anvende disse arkiver i dag og i fremtiden. Der vil være bidrag fra både Danmark, Norge, Sverige og Finland om bl.a. arbejderhistorisk formidling på Wikipedia, arbejdslivserindringer, indsamling af arbejderhistoriske materialer i en digital tidsalder, kilder til viden om "working poors" indkomststrategier, fagligt aktives arbejde med kilderne til deres fagforenings historie og meget andet.

Husk at du altid er velkommen til at kontakte redaktionen med forslag og input. Du kan nå os på redaktion@sfah.dk. Og hvis du læser noget her i Arbejderhistorie, som kunne have interesse for en kollega, ven eller familiemedlem, så vis dem endelig tidsskriftet.

Rigtig god læselyst.
Redaktionen